

นายไพวรินทร์ ขาวงาม
ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ (กวีนิพนธ์)
พุทธศักราช ๒๕๕๘

คำประกาศเกียรติคุณ
นายไพวรินทร์ ขาวงาม
ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ (กวีนิพนธ์)

นายไพวรินทร์ ขาวงาม เกิดเมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๐๔ ที่บ้านสาหร่าย ตำบลทุ่งกุลา อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ปัจจุบันอายุ ๕๔ ปี หลังจบการศึกษาระดับประถมศึกษาได้บรรพชาเป็นสามเณรที่ วัดไตรรัตนาราม อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ ศึกษาระดับมัธยมศึกษาถึงเอก ต่อมาอุปสมบทเป็นภิกษุและศึกษาระดับมัธยมศึกษาที่สภากาชาดศึกษา มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ต่อมาลาสิกขาใน พ.ศ. ๒๕๒๕ ดำรงสมณเพศรวม ๘ พรรษา

ไพวรินทร์เป็นกวีผู้มีผลงานทั้งร้อยกรองและร้อยแก้วสืบเนื่องมานานกว่า ๓ ทศวรรษ มีผลงานรวมเล่มกว่า ๒๐ เล่ม ผลงานที่โดดเด่นคือกวีนิพนธ์ที่ใช้ฉันทลักษณ์แนวขนบและปรับประยุกต์ฉันทลักษณ์พื้นบ้าน เพื่อนำเสนอเนื้อหาพร้อมสมัยได้อย่างประณีตและสร้างสรรค์ ใช้ความเปรียบหรือภาพพจน์ที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิตชนบท เพื่อสื่อแนวคิดที่ทั้งพรรณนา ทั้งตั้งคำถามอย่างเฉียบคม ลุ่มลึกและชวนให้ขบคิด สุนทรียภาพของกวีนิพนธ์ของไพวรินทร์จึงเรียบง่ายแต่งดงาม เป็นเอกลักษณ์ทางวรรณศิลป์

ลักษณะเด่นด้านเนื้อหาที่ไพวรินทร์ นำเสนอในกวีนิพนธ์อย่างต่อเนื่องคือภาพความเปลี่ยนแปลงของสังคมชนบทอีสานซึ่งได้รับผลกระทบจากนโยบายของรัฐยุคพัฒนาเศรษฐกิจ ทำให้ลูกหลานชาวนาอีสานต้องอพยพย้ายถิ่นฐานมาทำงานในเมือง ต้องเผชิญกับการต่อสู้แข่งขัน การเอารอดเอาเปรียบและความเสื่อมถอยทางจริยธรรมของมนุษย์ในสังคมเมืองที่ทุนนิยมและบริโภคนิยมเติบโตรวมทั้งความเสื่อมโทรมของธรรมชาติและสภาพแวดล้อม ไพวรินทร์นำเสนอเรื่องเล่าอันรันทดของลูกหลานชาวนาซึ่งกลายเป็นแรงงานพลัดถิ่นเหล่านี้ได้อย่างเป็นรูปธรรมและสะท้อนอารมณ์ยิ่ง

กวีนิพนธ์ของไพวรินทร์เน้นย้ำคุณค่าและความงดงามของวิถีชีวิตชนบทโดยเฉพาะชีวิตชาวนา เชิดชูคุณค่าของวัฒนธรรมพื้นถิ่นและระบบครอบครัวไทย ไพวรินทร์เชื่อมั่นในพลังทางวรรณศิลป์ว่า กวีนิพนธ์มีบทบาทมากกว่าการนำเสนอสุนทรียะทางอารมณ์และปัญญา แต่ยังมีพลังทางจิตวิญญาณ ทั้งจรรโลงใจ สร้างกำลังใจและความหวัง สร้างสำนึกเชิงจริยธรรม รวมทั้งมีบทบาทในการกอบกู้ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ด้วยคุณลักษณะที่โดดเด่นในกวีนิพนธ์ของนายไพวรินทร์ ขาวงาม ประกอบกับความมุ่งมั่นในการสร้างสรรค์กวีนิพนธ์มาอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งยังอุทิศตนเพื่อวงการวรรณศิลป์อย่างสืบเนื่องยาวนาน

นายไพวรินทร์ ขาวงาม จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ (กวีนิพนธ์) พุทธศักราช ๒๕๕๘